

Den Haag, 7 december 2019

Aan: College van Burgemeester en Wethouders

Per mail: Mient-eo@denhaag.nl

Betreft: Zienswijze Bomenstichting Den Haag voorontwerp herinrichting De Mient e.o.

Geacht College,

De Bomenstichting Den Haag (BDH) heeft de inloopbijeenkomst bezocht (5 november jl.). We hebben vervolgens de stukken opgevraagd (m.n. de BEA), waarna we met ambtenaren van uw gemeente de bomen aan de Mient hebben bekeken (26-11-2019).

Dit heeft geleid tot de volgende zienswijze.

De BEA

Het doel van de Bomen Effect Analyse (BEA) was om *inzicht te geven in de kernvraag of de betreffende bomen binnen het project in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats duurzaam kunnen worden ingepast en welke projectaanpassingen, gerichte (beschermings)maatregelen en randvoorwaarden hiervoor noodzakelijk zijn.*

De BEA heeft 287 bomen onderzocht.

Het onderzoek leidt tot de conclusie dat de kwaliteit van 198 (148 + 50) bomen goed/voldoende is, d.w.z. dat er geen resp. beperkte boomtechnische beperkingen aanwezig zijn (p 26).

Van 67 bomen is de kwaliteit onvoldoende d.w.z. er zijn boomtechnische beperkingen.

Bij 22 (21 + 1) zijn de boomtechnische kwaliteiten slecht resp. zeer slecht, zij zijn niet te handhaven.

Vervolgens gaat de BEA in op de invloed van de werkzaamheden. En dit leidt tot de conclusie dat er van 287 bomen er 156 niet te handhaven zijn. Behalve de onvoldoende, slechte en zeer slechte bomen moeten er dus ook nog eens 67 bomen met goede/voldoende kwaliteit gekapt worden.

In de BEA staan een aantal adviezen. Niet duidelijk is of uw gemeente deze adviezen (of een deel ervan) opvolgt.

Zienswijze BDH

Algemeen attenderen we u op de dubbele doelstelling: het realiseren van een werk (in dit geval de herinrichting van De Mient e.o.) én het behoud van bomen. De dubbele doelstelling is een algemene, breed gehanteerde doelstelling, zo ook bij uw gemeente. Helaas ontbreekt de dubbele doelstelling in de plantoelichting concept-voorontwerp (RIS303665). We adviseren u om deze dubbele doelstelling toe te voegen en er consequenties aan te verbinden.

Bij toepassing van de dubbele doelstelling is het mogelijk om meer behoudenswaardige bomen te behouden dan nu het geval is. Dit is ook gewenst gezien de ecosysteemdooelstellingen van bomen mede in relatie tot klimaatverandering.

Uw gemeente definieert de bomenbalans aan de hand van aantallen bomen. De Bomenstichting Den Haag beveelt i.v.m. klimaatverandering aan om de bomenbalans te definiëren aan de hand van kroonvolume. En dan blijken de nieuwe (jonge) bomen qua ecosysteemdiensten niet op te wegen tegen die van de te verwijderen bomen.

Postadres: Talinglaan 19, 2566 VN Den Haag

Telefoon: 070-3562031

Website: <https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/>

K.v.K.-nummer 63212404

Email: info@bomenstichtingdenhaag.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/bomenstichtingdenhaag/>

Bank: IBAN NL29 INGB 0007 3521 95

De BDH stelt vast dat er niet voor is gekozen om de werkzaamheden zodanig aan te passen dat niet alleen de (zeer) slechte en onvoldoende bomen moeten wijken (totaal 89 bomen) maar dat van de bomen die een goede/voldoende kwaliteit hebben (totaal 198 bomen) er nog eens 67 moeten wijken.

Was de dubbele doelstelling gehanteerd dan had dat geleid tot creatieve oplossingen om op z'n minst een groot deel van de 198 bomen met goede/voldoende kwaliteit te laten staan.

De door ons gevraagde belangrijkste wijzigingen in het voorontwerp zijn:

- 1) Voldoen aan de dubbele doelstelling. Op basis daarvan aanpassen van het ontwerp.
- 2) Opvolgen van de adviezen van de BEA.
- 3) Laten staan van beeldbepalende bomen zoals de monumentaal iep (*Ulmus minor* 'Sarniensis'), de Haage iep (*Ulmus* 'Den Haag'), een aantal essen langs de begraafplaats (diverse cultivars).
- 4) Het laten liggen van de oude rioolbuizen onder het trottoir. Hoewel er een verplichting is om oude rioolbuizen te verwijderen, kan men ze ook laten liggen, mits daar een goede reden voor is. Het behoud van bomen is zo'n goede reden. Door het oude riool niet te verwijderen, worden de wortels van de bomen ter plaatse niet beschadigd en kunnen de bomen behouden blijven. Dit is eerder ook elders in Den Haag toegepast. Dat kan dus ook bij De Mient.
Laten liggen van de oude rioolbuizen is goed mogelijk omdat het nieuwe riool onder de rijbaan c.q. fietspaden komt te liggen, wat overigens heel gebruikelijk is, mede om de afstand tot de boomwortels (en kabels en leidingen) zo groot mogelijk te houden.
Van belang is om zorg te dragen voor een goede huisaansluiting maar dat is technisch heel goed oplosbaar.
- 5) de boomspiegels van de essen met elkaar verbinden. Essen geven vaker wortelopdruk, maar wanneer ze in een groenstrook staan is er geen probleem.
- 6) Overal vergroten van de boomspiegels
- 7) Waar nodig toevoegen van voedingspijlers.

Tot slot, de Bomenstichting Den Haag gaat graag in overleg om onze zienswijze nader toe te lichten.

Vriendelijke groet,

C.M. Visser - voorzitter